

מעדני אשר

שאלות והקירות בענייני פרשת השבוע

י"ל ע"י מוכן "מעדני אשר" בית שמש

לעילוי נשמת האבדך הרב אשר מאיר ז"ל
בן ידידינו הרה"ג עזריאל ברוך אהרנוביץ שליט"א
נ.ל.ב.ע ל' חשוון תשפ"ג

פרשת פיקודי

שנת תשפ"ד

שנת 21

לממלכת התורה

מעדני אשר

גליון תתקפ"ח

האם כשהולכים לאסוף בכסף בפורים לקופה של צדקה אסור לאסוף לבד רק שניהם ביחד?

בפרשתן ל"ח כ"א אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה.

איתא במדרש רבה פרשה נ"א בפרשתן למה עשה עמהם חשבון, הקדוש ברוך הוא יתברך שמו מאמינו שנאמר במדבר י"ב לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, ולמה אמר משה בואו ונעסוק במשכן ונחשב לפניכם, אלא ששמע משה ליצני ישראל מדברים מאחריו, שנאמר שמות ל"ז והיה כבוא משה האהלה ירד עמוד הענן ועמד פתח האהל ודבר עם משה שם והביטו אחרי משה, ומה היו אומרים, אדם ששלט על מלאכת המשכן אין אתה מבקש שיהא עשיר, כששמע משה כך א"ל משה חייכם נגמר המשכן אתן לכם חשבון.

יש לחקור האם כשהולכים לאסוף בכסף בפורים לקופה של צדקה אסור לאסוף לבד רק שניהם ביחד

הנה איתא בגמ' ב"ב ה' ע"מ ב' צדקה נגבית בשנים, שאין עושין שררות על הציבור פחות משנים, ומאי שררותא שממשכנין על הצדקה, משמע מדברי הגמ' דהסיבה שאסור לאסוף כסף לבד משום שזה שררה של כפייה צריך שניים.

ובקובץ שיעורים שם אות מ"ו הקשה: דמבואר בגמ' דאין צריך שלשה למשכן וסגי בשנים, ותימה דהא כל כפיה צריכה ב"ד ואין ב"ד פחות מג', ועיין במשובב נתיבות סימן ג', וברמב"ם כתב ב"ד יורדין לנכסיו וכו' וממשכנין על הצדקה, ומשמע דקאי ארישא דמילתא דב"ד ממשכנין, אבל בגמ' הרי מפורש דשנים ממשכנין.

ומתוך הקובץ שיעורים: דשמא יש לומר דהגבאים יש להן רשות מב"ד למשכן והן שלוחי ב"ד דהא מיירי שכבר היה קצוב כמה יתן כל אחד כמש"כ בתוס'.

יש להקשות: דאיתא בגמ' שם גבאי צדקה אינן רשאין לפרוש זה מזה, אלא חייבים לגבות יחד, וברש"י שם הטעם שאם יראו האנשים שגובה רק אחד, יחשדוהו שרוצה לגנוב, אם כן מדוע הוצרכו לעיל לומר שאין צדקה נגבית אלא בשנים משום שאין עושין שררה על הציבור פחות משנים, הרי גם בלא זה אין גובים אלא בשנים מפני החשד, כך מקשה הט"ז יור"ד סימן רנ"ז

ומתוך הט"ז: דכיון שצריך שנים לגביית צדקה משום שאין עושין שררה על הציבור פחות משנים, לכן אם יחיד גובה יש חשד, כי הרואה חושד בו משום שעשה שלא כדון ופירש מחבירו, אבל אם לא היה דין שאין שררה פחות משנים, לא היה חשד באחד שבא לבדו.

וכתב הבית יוסף יור"ד סימן רנ"ב בשם המרדכי דבזמננו שאין כופין על הצדקה מותר לגבאי אחד נמי לגבות צדקה, א"כ בפורים מותר לאסוף צדקה לבד.

דברים שנותרו מתרומת המשכן האם מותר לבנות מזה בית המדרש?

בפרשתן ל"ח כ"א אלה פקודי המשכן משכן העדות.

איתא במדרש רבה בפרשתן פרשה נ"א נכנס משה אצל בצלאל ראה שהותיר מן המשכן אמר לפני הקדוש ברוך הוא רבון העולם עשינו את מלאכת המשכן והותרנו מה נעשה בנותן אמר לו לך ועשה בהם משכן לעדות.

ופירש ביפה תואר שם בית מדרש גדול, בית ועד לתלמוד.

יש להקשות: איך היה מותר להשתמש עם הנותר שנסאר ממה שגבו למקדש להשתמש בהם לצורך בית המדרש, הרי קימ"ל אור"ח סימן קנ"ג ס"ק ה' דלאחר שבא לידי הגבאי אין מורידין את המותר מקדושה חמורה לקדושה קלה, א"כ כיון שקדושת בית הכנסת פחותה מקדושת בית המקדש איך היה מותר להשתמש בהם, ואע"ג דמבואר בש"ע שם דמהמותר מותר לכתחילה לשנות קדושה קלה, שאני הכי דיש בזה קדושת הגוף כך מקשה בבנין אריאל בפרשתן, וכן בתורת משה לחתם סופר פרשת ויקהל ע"מ ר"ז, וכן ביציב פתגם פרשת תרומה ע"מ קפ"ו, וכן בברך משה בפרשתן.

איכא כמה תרומים

א. עפ"י אותן השיטות דסוברים דגם אם נתן בנר חנוכה רק שיעור מצומצם ואירע שדלק יותר אעפ"כ מותר להשתמש לאורה אחר חצי שעה עיקר שיעור מצות הדלקה, והכי נמי נראה שהיה שיעור מכוון דים ובאו הגזברים ואמרו אח"כ והותר כי נתברך הנדבה בברכת ה' כדאיתא במדרש על הפסוק "איש אמונים ורב ברכות" זה משה שהי' גזבר על המשכן וכל הדברים מתברכין על ידו והותרו מאליו ע"כ הותר להם לעשות ממנו בהמ"ד, כך תירץ בתורת משה לחתם סופר פרשת ויקהל ע"מ ר"ז.

ב. צריך לומר דמה שנותר ממלאכת המשכן לא היה בצד הטבע אלא ע"י הברכה ניתותר, וזה אפשר דמותר להוריד לקדושה קלה שלא תהא הברכה על חנם, כך תירץ בבנין אריאל בפרשתן.

ג. בית מדרש זה שעשה משה רבינו ממותר המשכן, הרי נעשה עבור כל ישראל שהיו שם במדבר, ונחשב תלמוד תורה דברים של כל ישראל, דאיתא בגמ' מגילה ג' ע"מ ב' דתלמידי תורה דרבים יותר חמור מעבודה, ומצא שמעלתו גדולה ממעלת המשכן שזהו עבודה, ושפיר הו' יוכלים לקחת עבורו מתרומת המשכן, ואין זה נחשב להורדה מקדושה, כך תירץ מרן הדברי יציב מצאנו זצוק"ל בספרו יציב פתגם פרשת תרומה ע"מ קפ"ו, קפ"ז.

ד. ע"פ מה בדברי יואל זצ"ל הטעם שהקימו בית המדרש, מיד עם הקמת המשכן, כמו שמפרש ביפה תואר, כי המשכן היה מקום להשראת השכינה, וכדי שיהיו ישראל ראויים להשראת השכינה, צריכים הם להכנה גדולה, והראש הראשון הוא לימוד התורה, כי התורה מלמדת את האדם לשמור מצות השי"ת, ועל ידי כן יוכל לזכות להשראת השכינה, לפי הנ"ל אתי שפיר כיון שבבנין המקדש לא היתה השראת השכינה וקדושה חמורה כלל, אם לא היו בונים את הבית המדרש לתורה, מימלא אדרבה, הבית המדרש היה כל הגורם לקדושת החמורה שהיה במשכן, ואין זה נחשב להורדה כלל, כי הוא היה הגורם לקדושת המשכן, כך תירץ בבנין אריאל בפרשת פיקודי.

ה. ע"פ מה שחידש הט"ז אור"ח סימן קפ"ד ס"ק ז' הא דאמרין דאסור להורידה מקדושה חמורה לקדושה קלה, היינו כל זמן שראוי לקדושה הגדולה אבל אם אינו ראוי רק לקדושה הקלה, מוטב לעשות ממנו קדושה קלה מלגונזה, לפי הנ"ל אתי שפיר דכאן כיון שאינו ראוי לקדושה חמורה כיון שיש די, לכן מותר להורידה לקדושה קלה, מעדני אשר.

גליון זה נודב ע"י ידידינו איש החסד והמעש

הרב יעקב הרבסט שליט"א ירושלים לרגל שמחת נישואי בנו

הבה"ח המופלג בתויר"ש כמר אהרן נ"ו

עב"ג בת ידידינו הרב שמעון יוסף אייכלר שליט"א

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

העומד לימין המערכת משעת הקמתו בעצה ובמעש העילוי הגדול – כל רז לא אניס ליה

הגאון רבי מרדכי הלל זלמן ראטה שליט"א לונדון

גאב"ד ווייטשקא

לרגל שמחת נישואי בנו

הבה"ח המופלג בתויר"ש כמר שמחה נ"ו מבחירי ישיבת גייטסהד

עב"ג בת הרב יהושע חיים גריסגאטט שליט"א

וברכת מזל טוב לאביו ידידינו הרב ישראל אפרים פישל ראטה שליט"א

ירושלים

יהא רעוא שבזכות מעשיו הכבירים להרבות תורה והוראה

יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו

ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

העומד לימין המערכת בכל עת

שר החסד והמעש – ראש וראשון לכל דבר שבקדושה

הרב אברהם רייך שליט"א לייקוד

לרגל שמחת נישואי בתו במז"ט

עב"ג הבה"ח המופלג בתויר"ש כמר שרגא פאוויל בינעט נ"ו

בן הרה"ג אברהם משה שליט"א

וברכת מזל טוב לחמיו ידידינו

הרב אברהם יהושע העשיל וואלף שליט"א בארא פארק

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות

יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו

ויצליח בכל אשר יפנה

האם מותר לשנות מתפילין של רבינו תם ולהניחם בתפילין של רש"י או להיפך? בפרשתן מ' י"ח ויקם משה את המשכן וגו'

בגמ' מנחת צ"ט ע"א ילפינן מכאן דאין מורידין בקדושה, מדלא סייעהו אחיו הכהנים עיין ברש"י שם לחד פירוש.

אבל בתוספתא יליף מכאן דמעלין בקודש, בדצאל עשה את המשכן, ומשה הקים, חזינן דמעלין בקודש, וברש"י מגילה כ"ז ע"א הביא את התוספתא, והא בדמגילה הביא רש"י מהתוספתא ולא נחא ליה בגמ' דילן, וברש"י שבת כ"א ע"ב הביא את הגמ' שלנו, באחרונים נתקשו בזה עיין בברכת אהרון לאב"ד רישא ברכות כ"ח ע"א, טורי אבן שם, הגהות הגאון רבי ישעיה פיק, שו"ת דברי יציב אור"ח סימן מ"ט.

יש לחקור האם מותר לשנות מתפילין של רבינו תם דהיינו הבתים או הרצועות לעשותם תפילין של רש"י או להיפך או דילמא אסור

הנה בעוד יוסף חי פרשת וירא אות' ח' כתב, שאף על פי שאסור לשנות הרצועות והבתים של התפילין דרבינו תם לעשותם לתפילין דרש"י, משום שמעלין בקודש ואין מורידין, וקדושת תפילין דר"ת גבוהה משל תפילין דרש"י, מכל מקום מותר לשנות הבתים והרצועות של התפילין דרש"י לעשותם תפילין של ר"ת, כי לפי דברי רבינו האר"י שתי הסבורות של רש"י ור"ת אמת הן, וקדושת התפילין של ר"ת גבוהה יותר, ואם כן אין בזה חשש כלל.

אבל בשו"ת הרדב"ז ח"ה סימן שני אלפים ורפו כתב שהמשנה תפילין של ר"ת לעשותם של רש"י, אף שאין בזה פיסול, מ"מ יש איסור בדבר שהוא מזלזל בכבודם של בעלי סברא זו, שהרי לדעתם התפילין כשרים והוא פוסלם ומורידם מקדושתם, ואין לך איסור חמור יותר מזה, ואמנם כשנשאלתי בזה, הורתי להיות, ובאותו לילה ראיתי בחלומי שלא הורתי יפה, וחזרתי ועיינתי בדבר וראיתי שיש בזה זלזול בכל גאוני עולם של בעלי סברא זאת, ולכן אני גוזר ואומר שאסור לעשות כן מן הדין מן הטעם שכתבתי

ובשו"ת דרכי נועם אור"ח סימן ב' הביא את דבריו וכתב דלסברא זו אין לשנות תפילין של ר"ת לרש"י, ולא של רש"י לר"ת.

וכן כתב בשו"ת אבני צדק אור"ח סימן ד' שאסור לשנות הבתים של התפילין דרש"י לתפילין דר"ת.

ובשו"ת רבי עקיבא איגר מהורא תניינא סימן ח' מסתפק תפילין שהיה מסודר לפי שיטת רבינו תם האם מותר להחליפם כשיטת רש"י וכתב דא"א להחליפם ולסדר כסידור רש"י אחרי דאנן מסופקים בהלכה כרש"י או כר"ת ודלמא שיטת ר"ת היא העיקרית, ואם מסודרים כרש"י, הוי קמיע בעלמא, וא"כ במה דמחליפם וסדרם כרש"י הוי הורדה מקדושת תפילין, ומ"מ י"ל כיון דאנן נוהגים כרש"י ואין מניחין תפילין דר"ת, ואין חוששים לספק דאורייתא, משמע דאלו נוהגים להניח תפילין של רבינו תם גם יאה להם איסור להוריד ולשנות.

האם מותר לקחת את הפרוכת ולעשותו חופה לחתן וכלה?

יש לחקור האם מותר לקחת את הפרוכת ולעשותו חופה לחתן וכלה או דילמא אסור דמעלין בקודש ואין מורידין

הנה בשו"ת הב"ח סי' י"ז אסור זה דאף דהב"י כתב דפרוכת תשמיש דתשמיש הוא שהרי אין מנהגנו כלל להניח ס"ת על הפרכת, מ"מ ודאי דקדושת בית הכנסת אית ביה והשתא הוי הורדה לעשות ממנו חופה דתשמיש הדיוט הוא עיין שם באריכות.

אבל המג"א סימן קכ"ד סי' י"ג כתב דאפשר דמותר משום דלב ב"ד מתנה עליהן, וכן האליה רבא סי' י"א כתב דנוהגין להתיר.

ובספר שדה חמד מערכת ביהכ"נ סי' ל"ט הביא בשם ספר בני בנימין תר"ס סי' ל"ח שנהגו גם בירושלים תוב"ב לפרוס פרוכת הקדש על חופת חתנים והרב מוהראב"ם נשא ונתן בזה בדברי הפוסקים והעלה דאין בזה שום חשש פקוק דכל המקדיש אדעתא דחבר עיר הוא מקדיש ולב ב"ד מתנה עליהן, וכן המנהג בירושל"ו עה"ק שגדולי העיר רבנים וקוחין הפרכת ופורסין אותם בכותלי סוכותיהן וכן פרכת ע"ג כסא של אלי' הנביא והסנדק יושב עליו. ואת כל אלה התיר הרב הנ"ל, והסכים עמו הרב הגדול יש"א ברכה בסי' ל"ט ומנהג עוקר אפי' הלכה מכש"כ אם יש טעם לשבח ליישב המנהג.

דרשות שנאמרו השבוע בקהילות הקודש

"אלכסנדר"

כולל ירושלים – ליהודים היתרה אורה

"בעלזא"

בית המדרש בית בנימין אשדוד – שבע ברכות לבת הדומ"צ

"דארג"

בית המדרש הגדול בני ברק – גדול המעשה יותר מהעושה

"דושנסקי"

בית המדרש אשדוד ערב הוקרה לתורמים לבית המדרש

"דרכי נועם"

תלמוד תורה כלל חסידי בשכונת גני גאולה בירושלים
ערב התרמה למאות הורי התלמוד תורה

"סקוורא"

כולל ירושלים סיום מסכת שבת

"קרעשניף ירושלים"

בראשות כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א
ערב הוקרה למאות התורמים

איך מותר לכתוב גט על קלף שהכינו אותו לכתוב ספר תורה

הרי מעלין בקודש ואין מורידין?

קימ"ל הרמ"א אבהע"ז סימן קכ"ב ולכתחילה יש לכתוב גט על קלף מתוקן לס"ת תפילין ומזוזות.

יש להקשות: איך מותר לכתוב גט על קלף שהכינו אותו לכתוב ספר תורה הרי מעלין בקודש ואין מורידין.

הנה כתב הב"ח אורח חיים סימן מ"ב כתב נמוקי יוסף בסוף פרק נגמר הדין סנהדרין טו א ד"ה איתמר הא דאמרינן הזמנה לאו מילתא היינו הזמנה דמשמשין, אבל הזמנה דגוף הדבר עצמו מהניא כגון עיבוד עור הקציצה של תפילין ועיבוד הקלף עצמו אי עבדינן לשמה אסור להשתמש בהן חול בהך הזמנה גרידתא עכ"ל ומביאו בהגהת שלחן ערוך כאן ס"ג וצריך עיון לפי זה היאך נוהגים לכתוב גיטין על קלף מתוקן לס"ת תפילין ומזוזות כמו שכתב בהגהת שלחן ערוך אבן העזר סימן

קכ"ד ס"ב הלא כיון דהקלף מעובד לשם ס"ת ותפילין ומזוזות אסור לכתוב עליו גיטין שהוא דבר חול וצריך לומר דאין כותבין גיטין באותו קלף אלא היכא דאתני מעיקרא בשעת העיבוד לכתוב עליו גיטין גם כן כשיצטרך אבל כשלא התנה מעיקרא איסור גמור הוא לכתוב עליו גיטין והכי נקטינן.

ובט"ז אור"ח סימן מ"ב סק"א **הקשה עליו:** דה"ל להזכיר שיתנה, לכן פירש דמסתמא הוי כהתנה.

ובעולת תמיד סק"ד תירץ דבגט איכא קצת קדושה

דכתב הב"י אבהע"ז סימן קל"ו שבזמן הזה שניתנה תורה שבעל פה ליכתב, לכולי עלמא מותר לטלטל גט בשבת, שהרי אדם יכול ללמוד הימנו כמה הלכות הגט, ולכן מותר לכתוב גט על קלף המעובד לשם סת"ם.

יש להקשות: לדעת העולת תמיד שגט יש בו משום קדושה, מהא דאמרינן בגמ' גיטין כ"ג ע"א אומר רבי מאיר אפילו מצאו באשפה חתמו ונתנו לה כשר. והא גט יש משום קדושה, ולמה נקטה הגמרא אופן זה שיש בו בזיון הגט, כך מקשה בחשוקי חמד

ומתיר: שמה יש לומר שהא גופא קמ"ל רבי מאיר, שאפילו גט שיש בו משום קדושה, אין הקדושה חלה אלא לאחר החתימה, שאז בעינן לשמה, אבל קודם החתימה מותר אפילו להניחו באשפה, אבל לאחר החתימה שחלה עליו קצת קדושה, יהיה אסור להניחו באשפה.

ובאליה רבה אור"ח סימן מ"ב **תירץ:** ולי נראה דדברי רמ"א באבן העזר יש לפרשו נמי דאסור לכתוב גט על קלף המעובד לספר תורה, והא דכתב יש לכתוב על קלף המתוקן לספר תורה ותפילין היינו ר"ל דצריך תיקון הקלף לגט כמו לספר תורה ותפילין, והיינו דסיים אבל לא בעינן עיבוד לשמו, ור"ל דלענין לשמה לא בעינן כמו בספר תורה.

ולענין הלכה: פסק המשנ"ב סימן מ"ב ס"ק י"ט דגט הוי דבר של חול, ואסור לכתבו על קלף המעובד לספר תורה אם לא שהתנה, ולענין טלטול גט בשבת כתב המשנ"ב סימן ש"ז ס"ק ס"ג שמותר לטלטלו אף כשכתוב בלשון לע"ז שיכול ללמוד ממנו דיני גט. הרי שלהלכה בגט אין בו משום קדושה, אף שיכול ללמוד ממנו הלכות.

האם יש איסור לקחת סכך בסוכות להניחם לדפנות דהויא הורדה

מקדושה?

הנה בשו"ת הלכות קטנות חלק ב' סימן נ"א נשאל האם יש איסור לקחת סכך בסוכות להניחם לדפנות דהויא הורדה מקדושה או דילמא אינו נקרא הורדה מקדושה

ומסיק: אם להכשיר הדפנות, נראה דאין קפידיא דכולה מצוה חדא הוא, ונפיק מקרא דבסוכות בסכת, כך מבואר בגמ' סוכה ו' ע"ב ב'.

ובספר בכורי יעקב סוס"ק ג' מביא את דבריו שמותר לעשות מהסכך דפנות ומכ"ש איפכא.

ובתוספות בכורים העיר: שצ"ע אם לא לאסור לכתחילה משום מעלין בקודש ואין מורידין.

וכן בשו"ת שבט הלוי חלק ה' סימן ע"א **תמה:** דלפי שיטת רבינו תם שכתב הרא"ש סוכה פרק א' ס"ק י"ג בשמו דמן התורה רק על סכך חל קדושת הסוכה לא על דפנות, אי"כ יש בזה הורדה מקדושה לעשות מסכך דפנות, וגדר מעלין בקודש ואין מורידין שייך גם בתשמישי מצוה כמבואר בגמ' שבת כ"א ע"ב ומנחות ל"ט וכמה דוכתא, ועיין בש"ע אור"ח סי' מ' במג"א ס"ק ו' ובאחרונים שם, וצריכים אנו לחוש עכ"פ לכתחילה לשיטת רבינו תם, ובספר מעדני אשר פרשת שלח תשס"ח הבאתי מהמרדכי פרק קמא דב"ב דרק בדבר שיש בו קדושה שייך מעלין ולא בדבר מצוה, והבאתי דאחרונים תמהו עליו מהא דאמרינן שבת כ"א ע"ב בנר חנוכה דלביה הלל ביום אחד מדליק אחד, מכאן ואילך מוסיף והולך משום דמעלין בקודש ואין מורידין, חזינן דאף דבר שאין בו קדושה אמרינן מעלין בקודש ואין מורידין, דהא נר חנוכה אין בו קדושה כדפריך בגמ' שבת כ"ב ע"א וכי נר חנוכה קדושה יש בה.

משיב בהלכה

מדור זה נדבך תעריך ע"י ידידת ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהגן
משיב בהלכה שיתן ודיעת ההלכה | כל ההלכות הם משיב ועומדה ברורה

ידיעת הפרשה

- [א] חידה. איזה ב' פסוקים שונים לגמרי איכא בפרשיות הללו ויקהל פקודי?
[ב] היכי תימצי שלצורך כתיבת ס"ת יהיה מעלה שבשעת הכתיבה יהיה עשרה אנשים מישראל?
[ג] היכי תימצי מצוה של סיפור לא בסיפור יציאת מצרים?
[ד] היכי תימצי כיור שנבנה כמתוכנתו וכצורתו ובכל אופן יהא פסול?
[ה] היכי תימצי שהבית עצמו כשמאהיל על המת הוא נטמא?
[ו] היכי תימצי שלפני הקרבת הקרבן לא צריך רחיצת ידים?

ידיעת ההלכה

- [ז] שאלה. מה שיעור הפת שחייב אדם לאכול בכל סעודה בשבת?
[ח] כתב שאינו מתקיים. בצלאל ילד בן 6, חש ברע בשבת בבוקר. אמו מדדה לו את החום ומצאה כי יש לו חום גבוה. ד"ר כהן רופא ילדים, שכן של המשפחה, בדק את בצלאל ואמר שיש לו שפעת ונתן לאמו הוראות מפורטות מה לעשות כדי להקל על מצבו של בצלאל האם מותר לאמו לכתוב בשבת את הוראות הרופא בעט שהכתב שלו נמחק מעצמו כעבור שעתיים?
[ט] השאלה/השכרת כלים לנוכרי. למשפ' לוי עסק להשכרה של מסחטות מיצים חשמליות. מתנאי העסק שאין השכרה לפחות משבעה ימים. המטפלת הפיליפינית של גב' כהן, שכנה של משפ' לוי, בקשה ביום שישי מהגב' לוי לשכור מסחטת מיצים לשבוע ובין היתר, כדי להכין לעצמה בשבת מיץ מפרות העונה. האם מותר לגב' לוי להשכיר לה ביום שישי את המסחטה? מה יהיה הדין אם היתה מבקשת לשאול את המסחטה ביום שישי רק עבור שבת(לא לשבוע) כדי להכין לעצמה מיץ בשבת?
[י] טחינת גרגרי פלפל שחור. למשפ' באום יש גרגרים של פלפל שחור והם מעוניינים לתבל בהם את הסלטים בליל שבת. נוצר ויכוח בין בנות המשפחה מה עדיף: לדוך את הפלפלים בקת הסכין בקערה עד שיהיו אבקה או לחתוך אותם עם סכין דק דק. אילה טענה כי טחינה עד אבקה אסורה אך לחתוך דק דק לצורך סעודה מותר. רותי אחותה טענה שטחינת הפלפלים בשינוי מותרת, אך אסור לחתוך דק דק עם סכין. מה הדין? (הדיכה או חיתוך הפלפלים יעשו שעה לפני הסעודה). האם מותר לכתוש או לחתוך דק דק פלפל שחור בליל שבת לצורך סעודת יום השבת?

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי ישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערוך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב בהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעזרה"י לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג.

מדוע אין מניחים את הספר תורה בשכיבה כמו שהיו מונחים בלוחות?

בפרשת מ"ב ויקח ויתן את העדות אל הארון וגו'
הנה בש"ת רדב"ז חלק ג' סימן תק"ל הקשה וז"ל שאלת למה נהגו להעמיד הספר מעומד, והלא מושבב הוא יותר טוב שכן היו הלוחות בארון.

תשובה: שאלה זו נשאלה לפני הר"י והר"ת למה אין משכיבין הס"ת בארון כמו הלוחות, יפה שאלת ור"ת פירש בתשובה שכן הוא יותר טוב מטעם זה, ואלו נזכרתי כשעשיתי הארון הרחבתי.

והרדב"ז תמה על רבינו תם: אני רואה בכל גלילות ישראל ממזרח שמש עד מבואו נהגו להעמידו עומד ומנהג אבותינו תורה היא.

לפיכך נראה לי: דבשלמא לוחות לאו לקריאה קיימי, ולפיכך מושבבות בארון, אבל ספר תורה לקריאה עומד ומשום הכי בעינן שיהיה מונח מוכן לקרות בו.

ועוד: בשלמא לוחות מנח להו כי ארחייהו ארחבן ולא אחודן אבל ס"ת עגול הוא וזה דרך הנחתו.

ועוד: לוחות כל היכי דמנח להו נקרא שפיר דמכל עבריהם היו נקראים, אבל ס"ת אין נקרא אלא מלפניו צריך שינחנו פניו כנגד פניו.

ועוד: דר"ת אזיל לה לשיטתיה דאמר נמי במזוזה מושבבת כס"ת ולוחות, והרמב"ם ז"ל ורוב מפרשים חלוקים עליו, וכי היכי דפליגי עליה במזוזה פליגי עליה בהנחת ס"ת דלא שייך למימר בה פסול.

יש להקשות: הרי ספר תורה שבארון נמי מושבב היה, א"כ מדוע היום שלא יעשו כמו שהיה בארון, כך מקשה ברדב"ז הנ"ל.

איכא כמה תרוצים

א. לא הוה אפשר אלא מושבב דאע"ג דארון רומו כרחבו והיה יכול להניחו מעומד לאו אורח ארעא שיהיו הלוחות מושבבות וס"ת בצדס עומד וגבוה מהם.

ב. לא היה עומד לקרות בו תמיד אלא פרשת הקהל וכהן גדול ביה"כ והוא הנקרא ספר עזרה לפי שקורין בו בעזרה וכן כתב רש"י ז"ל והתוספות חולקים שהרי הקשו עלה דהא דאמרין בבתרא שלא יהא ס"ת יוצא ונכנס בדוחק, וא"ת והלא לא היו מוציאים אותו מן הארון דהא אסור ליכנס בבית קדש הקדשים וביה"כ לא אשכחן בסדר יומא שמוציאו וי"ל דלצורך כדי לתקן שרי, מ"מ לאו לקריאה תדירה קאי מה שאין כן בספרים שלנו.

ג. דסוגיין דבתרא דמוכח מינה דס"ת היה מושבב הוי לדעת ר' מאיר דס"ל דס"ת היה מונח בארון משום דכל אמה בת ששה טפחים, ואנן כר' יהודה ס"ל דפליגי ואמר דאמת כלים בת חמשה טפחים הילכך ס"ת לא היה בתוך הארון כדאיתא בסוף פ"ק דבתרא אלא הוה מונח קודם ששגרו פלשתים את הארגז היה יוצא דף ויטיב ס"ת עלה ואחר ששגרו הארגז הוה מונח בארגז ופשטא דמלתא משמע דמעומד היה ולא מושבב ואפילו תימא דמשמע הכי והכי מ"מ אין לנו הכרח דלר' יהודה היה שוכב.

ד. כיון שהאדם מתפלל ופניו לנגד ההיכל צריך שיהיה ס"ת מעומד כדי שיהיה פניו כנגד ס"ת, עיין בהגהות מיימוניות הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק י' הלכה י'

האם בבית המקדש היה שייך עין הרע?

בפרשת ל"ח כ"א אלה פקודי המשכן משכן העדות.
איתא במדרש בפרשתן למה אומר משכן שני פעמים, לפי שנתנבא משה רבינו ע"ה שיחרב בית ראשון ויבית שני בעוונותיהן של ישראל

ונתקשו המפרשים: מדוע רמז משה דבר זה דווקא כאן בעת פקודי המשכן שעתיד בית המקדש להיחרב, כך מקשה בכלי יקר, וכן בגור אריה, וכן בשם משמואל וכן בשלל דוד.

ומתריץ: דבר זה הוא מופלא בחכמה, וזה ידוע ממה שנשתברו הלוחות מפני שניתנו בפומבי ושלט בהם עין הרע תנחומא תשא לא ומפני שכאן כתיב "אלה פקודי המשכן" שנמנו כל המשכן, ומפני כך שלט בהם עין הרע, שכל דבר שבמנין עין הרע שולט בו ורש"י לל"י י"ב ומפני שהיה מנין לכל דבר שבמנין, שלט עין הרע בזה, וכן בית המקדש, כל דבר שהיה במקדש היה בו מנין כאשר נכתב בפירושו, וכל מקום שיש מנין עין הרע שולט בו, כך תירץ בגור אריה בפרשתן.

אבל האור החיים חולק על זה: דכתב על מה שכתוב בפרשתן אלה פקודי המשכן וז"ל על דרך אומרם ז"ל ב"מ מ"ב א' אין ברכה שורה לא בדבר הספור ולא בדבר המנוי, וכאן אמר אלה פקודי פירוש לאלה יש מנין ואין הקפדה כי מנין זה אדרבא מניינו תביא הברכה כי כל פרט שירבה במספר תגדיל הזכות ותסובב הברכה למרבה, והטעם להיותו של המשכן.

ישמח לב מבקשי ה'

הופיע הספר שרבים ציפו לו

ספר מעדני אשר הלכות שבת חלק א'

מהדורת ידידנו הרב יצחק משה צימרמן שליט"א לונדון מאות חקירות מענינות על כל המצוות עשה של שבת קודש הדלקת נרות- קבלת שבת - קידוש היום לחם משנה - סעודת שבת- תפילות שבת וכן פרק מיוחד על כל מצוות עשה שאסור לקיימן בשבת להזמנות נא לפנות למערכת 0533166560

המתנה המושלמת למשלוח מנות

לרב - לחבר - לרבי - לשווער

הודעה חשובה לרבים השואלים

ספר מעדני אשר על חג הפורים אין להשיגו כלל

לאחר שאזל מהחניית ובמשרדי המכון אפשר לקבלו בדוא"ל

